

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
На засіданні кафедри
підприємництва і торгівлі
Протокол № 19 від «20» червня 2017
Зав. кафедри

_____ О.Є. Бавико

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
« ТОВАРОЗНАВСТВО ТОВАРІВ ЛІКУВАЛЬНО-ГІГІЄНИЧНОГО
ПРИЗНАЧЕННЯ. »

+

Кількість кредитів ECTS 3

Розробник:
Добровольський В.В. асистент, к. е. н.,
доцент

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	вибіркова дисципліна
Семестр	7
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість модулів	2
Лекції, годин	10
Практичні/ семінарські, годин	
Лабораторні, годин	20
Самостійна робота, годин	60
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	2,3
самостійної роботи студента	4,6
Вид контролю	екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета - ознайомлення з факторами формування споживних властивостей, асортиментом, якістю та конкурентоспроможністю товарів лікувально-гігієнічного призначення

Завдання - засвоєння понятійного апарату, що використовується в товарознавстві і практичній діяльності на сучасному ринку лікувально-гігієнічних товарів; вивчення стану і перспектив розвитку сировинної бази та особливостей виробництва, асортименту, споживних властивостей, вимог до якості товарів лікувально-гігієнічного призначення

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1: Лікувально-гігієнічні косметичні засоби					
Тема 1. Загальна характеристика лікувально-гігієнічних косметичних засобів	10	1		2	7
Тема 2. Типізація шкіри і волосся людини	10	1		2	7
Разом за змістовим модулем 1	20	2		4	14
Змістовий модуль 2: Класифікація та асортимент космецевтичних товарів на основі типізації шкіри і волосся споживачів					
Тема 3. Косметика для догляду за шкірою обличчя і тіла. Характеристика асортименту засобів догляду за шкірою обличчя і тіла. Гігієнічні миючі та миючі засоби	12	1		2	9
Тема 4. Засоби гігієни порожнини рота. Засоби догляду за зубами і порожниною рота. Споживні властивості та характеристика асортименту	11	1		2	8
Тема 5. Засоби догляду за волоссям. Гігієнічні засоби для догляду за волоссям. Асортимент і споживні властивості	12	1		2	9
Тема 6. Санітарно-гігієнічні товари. Асортимент дезінфікуючих засобів	12	2		4	6
Разом за змістовим модулем 2	47	5		10	32
Змістовий модуль 3: Якість лікувально-гігієнічних товарів					
Тема 7. Оцінка якості лікувально-гігієнічних товарів. Контроль якості лікувально-гігієнічних товарів	6	1		2	3
Тема 8. Вимоги до якості лікувально-гігієнічних товарів	8	1		2	5
Тема 9. Маркування, упакування, зберігання лікувально-гігієнічних товарів	9	1		2	6
Разом за змістовим модулем 3	23	3		6	14
Усього годин	90	10		20	60

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Години
1	Лабораторне заняття. Класифікація та номенклатура показників споживних властивостей лікувально-гігієнічних товарів і їх визначення.	4
2	Лабораторне заняття. Асортимент косметики для догляду за шкірою обличчя і тіла	2
3	Лабораторне заняття. Аналіз асортименту засобів для гігієни порожнини рота	2
4	Лабораторне заняття. Асортимент засобів догляду за волоссям	2
5	Лабораторне заняття. Товарознавча характеристика асортименту санітарно-гігієнічних товарів	4
6	Лабораторне заняття. Діагностика якості лікувально-гігієнічних товарів	6

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної спеціально-наукової літератури.
- 2 Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір результатів досліджень щодо вдосконалення асортименту товарів ліку- вально-гігієнічного призначення
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема заняття	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Модуль 1			
Змістовий модуль 1: Лікувально-гігієнічні косметичні засоби			
Лабораторне заняття Тема 1. Загальна характеристика лікувально-гігієнічних косметичних засобів	7	<p>1. Вирішення практичних завдань в межах наступних питань: особливості формування сучасного ринку лікувально-гігієнічних товарів. Споживчі властивості лікувально-гігієнічних товарів. Косметичні товари. Фактори, що формують споживчі властивості лікувально-гігієнічних товарів. Класифікація лікувально-гігієнічних товарів. Космецевтика і її особливості. Джерело [1-3].</p> <p>2. Самотестування.</p> <p>3. Підготовка до презентації доповіді</p>	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді
Лабораторне заняття Тема 2. Типізація шкіри і волосся людини	7	<p>1. Вирішення практичних завдань в межах наступних питань: Структура і склад шкіри. Характеристика дерми, підшкірно-жирової клітковини і епідермісу. Значення жирових компонентів і вологи для стану шкіри. Фізіологічні функції кислотного шару. Ліпіди і вологість шкіри. Робота сальних залоз. Еритема, пігментація, старіння шкіри. Процес догляду за шкірою. Типи шкіри. Вплив типу шкіри на догляд за нею. Структура і склад волосся. Волосяна цибулина, поверхневий лускатий шар, волокнистий шар, ядро волоса. Типи волосся і їх характеристика. Жирність волосся. Вплив косметичних засобів на здоровий вигляд волосся. Освіта лупи - причини її виникнення та способи боротьби. Зуби і нігті людини. Джерело [3-8].</p> <p>2. Самотестування.</p> <p>3. Підготовка до презентації доповіді.</p>	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді
Разом за змістовий модуль 1	14		
Змістовий модуль 2: Класифікація та асортимент космецевтичних товарів на основі типізації шкіри і волосся споживачів			
Лабораторне заняття Тема 3. Косметика для догляду за шкірою обличчя і тіла. Характеристика асортименту засобів догляду за шкірою обличчя і тіла. Гігієнічні миючі та миючі засоби	9	<p>1. Вирішення практичних завдань в межах наступних питань: рідке мило, гелі для ванни, піни для душа. Особливості складів. Туалетне мило. Класифікація та сучасний асортимент. Особливості складу і споживчі властивості, що очищають. Масла і емульсії. Ексфоліанти: скраби і пілінги. Вимоги до якості. Засоби косметичного догляду: тонізуючі, зволожуючі, живильні. Засоби додаткового (інтенсивного) догляду: проти старіння, ліфтинг кошти. Креми косметичні. Класифікація та сучасний асортимент. Лосьйони і тоніки. Маски. Косметика для чоловіків. Засоби для гоління і після гоління. Особливості гігієнічної косметики для підлітків і дітей. Характеристика асортименту. Засоби догляду за шкірою тіла. Споживчі властивості та характеристика асортименту. Дезодоранти і антиперспіранти. Принцип дії, склад та асортимент. Сонцезахисні косметичні засоби. Поняття про УФ фактори. Засоби для засмаги без сонця. Особливості засобів і безпеку їх застосування. Антицелюлітні засоби. Депіляторії. Масажні засоби Джерело [1-2, 6-7].</p>	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
		2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	
Лабораторне заняття Тема 4. Засоби гігієни порожнини рота. Засоби догляду за зубами і порожниною рота. Споживні властивості та характеристика асортименту	8	1. Вирішення практичних завдань в межах наступних питань: засоби для чищення зубів: порошки, пасти, гелі. Основний склад зубних паст: абразивні, сполучні, зволожуючі і поверхнево-активні речовини. Додатковий склад: ароматичні і фарбувальні речовини, смакові, лікувально-профілактичні та корисні добавки, консерванти. Класифікація зубних паст. Вимоги до якості зубних паст. Показники безпеки. Еліксири і дезодоранти. Засоби для відбілювання зубів. Допоміжні засоби для механічного чищення зубів: зубні щітки, флоси, зубочистки і т.п. Джерело [1-6, 11] 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді
Лабораторне заняття Тема 5. Засоби догляду за волоссям. Гігієнічні засоби для догляду за волоссям. Асортимент і споживні властивості	9	1. Вирішення практичних завдань в межах наступних питань: шампуні. Класифікація шампунів за призначенням, типу волосся. Дитячі шампуні. Ополіскувачі, бальзами та кондиціонери. Гігієнічні засоби для догляду за волоссям без ополіскування. Лікувально-профілактичні засоби для догляду за волоссям і шкіри голови. Лікувальні добавки, принцип їх дії. Видовий асортимент лікувально-профілактичних засобів: масла, маски, лосьйони та тоніки. Фарбувальні засоби для волосся. Натуральні фарби для волосся: хна і басма. Особливості європейської класифікації фарб. Класифікація і асортимент засобів для фіксації волосся і моделювання зачіски. Огляд ринку косметики для волосся. Характеристика фірм - виробників косметики для волосся Джерело [1-6, 10-11]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді
Лабораторне заняття Тема 6. Санітарно-гігієнічні товари. Асортимент дезінфікуючих засобів	6	1. Вирішення практичних завдань в межах наступних питань: загальна характеристика. Гігієнічні пакети, підгузники, прокладки, серветки та інші. Особливості конструкції, склад, гігроскопічні матеріали і їх абсорційно властивості. Стан ринку косметичних засобів особистої гігієни. Джерело [1-6]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді
Разом за змістовий модуль 2	32		
Змістовий модуль 3: Якість лікувально-гігієнічних товарів			
Лабораторне заняття Тема 7. Оцінка якості лікувально-гігієнічних товарів. Контроль якості лікувально-гігієнічних товарів	3	1. Вирішення практичних завдань в межах наступних питань: оцінка якості лікувально-гігієнічних товарів. Контроль якості лікувально-гігієнічних товарів. Правила приймання за кількістю і якістю косметичних засобів. Ідентифікація лікувально-гігієнічних товарів. Джерело [1-5]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Лабораторне заняття Тема 8. Вимоги до якості лікувально-гігієнічних товарів	5	1. Вирішення практичних завдань в межах наступних питань: номенклатура показників якості лікувально-гігієнічних товарів. Методи їх визначення. Джерело [1-10]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	
Лабораторне заняття Тема 9. Маркування, упакування, зберігання лікувально-гігієнічних товарів	6	1. Вирішення практичних завдань в межах наступних питань: вимоги до маркування лікувально-гігієнічних товарів. Упаковка лікувально-гігієнічних товарів і її вплив на якість лікувально-гігієнічних товарів. Особливості зберігання лікувально-гігієнічних товарів. Джерело [1-11]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді
Разом за змістовим модулем 3	14		
Разом	60		

7. Результати навчання

1	Знання стану та перспектив розвитку сировинної бази та особливостей виробництва основних видів товарів лікувально-гігієнічного призначення
2	Знання асортименту, споживних властивостей, вимог до якості лікувально-гігієнічного призначення
3	Набуття практичних навичок з ідентифікації основних видів товарів лікувально-гігієнічного призначення, надавати товарознавчу оцінку певних видів товарів лікувально-гігієнічного призначення та формувати асортимент з точки зору товарозначих аспектів

8. Форми навчання

Лекції, лабораторні заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за рекомендованою літературою).

9. Методи оцінювання

Екзамен

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: на протязі семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2		1	1		4
Тема 2	2		1	1		4
Разом змістовий модуль 1	4		2	2	3	11
Змістовий модуль 2						
Тема 3	2		2	1		5
Тема 4	2		2	1		5
Тема 5	2		2	1		5
Тема 6	2		2	1		5
Разом змістовий модуль 2	8		8	4	4	24
Змістовий модуль 3						
Тема 7	2		1	1		4
Тема 8	2		1	1		4
Тема 9	2		1	1		4
Разом змістовий модуль 3	6		3	3	3	15
Усього	18		13	9	10	50

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань).

Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі інформації, яку надає комп'ютер за результатами тестування (кількість правильних відповідей). Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань). Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі підрахунку кількості правильних тестів. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

- 1 Електронний конспект лекцій.
- 2 Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
- 3 Комплекти індивідуальних завдань.
- 4 Навчальна та наукова література, нормативні документи

12. Рекомендована література

Основна

1. Баранов С.И.. Справочник товароведов: Непродовольственные товары: В 3-х т. Т. 2 / С.И. Баранов, Е.И. Веденеев, А.Я. Володенков [и др.] – М.: Экономика, 1990.–463с.
2. Вилкова С.А. Товароведение и экспертиза парфюмерно-косметических товаров. – М.: Издательский Дом «Деловая лит-ра», 2000. – 286 с..
3. Войцеховская А.Л. Основные направления развития ассортимента косметических изделий и косметических полупродуктов. – М.: ЦНИИТЭИпищепром, 1981.–40с
4. Гильман Б.А. Качество парфюмерно-косметических товаров / Гильман Б.А., Омельченко В.В.–К.: Техніка, 1980.–120с.
5. Дианич М.М. Оценка качества парфюмерно-косметических товаров в торговле: Лекция / Дианич М.М., Приходьмо Р.Г. – М. : МКИ, 1982. – 35 с.
6. Инфраструктура товарного ринку: непродовольчі товари : підручник / О.О. Шубін[таін.].–К.:Знання,2009.–702с.
7. Каспаров Г.Н. Парфюмерно-косметическое производство (для производства). – М.: Пищевая промышленность, 1977. -320 с.
8. Косметика для всех / сост. Л.Хотченкова. – Смоленск: Русич, 2000. – 576 с.
9. Мельниченко Т.А. Товароведение парфюмерно-косметических товаров. (для проф. образ.) – Ростов н/Д: Феникс, 2002. – 288 с.
10. Шубін О.О. Ринок непродовольчих товарів України: реалії та перспективи: монографія: в 3 т. / кол. авт.: О.О. Шубін, О.М. Азарян [та ін.]; за наук. ред. О.О. Шубіна; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. – Донецьк: [ДонНУЕТ], 2010.–Т.1.–576с..
11. Яковлева Л.А. Товароведение парфюмерно-косметических товаров. / Яковлева Л.А., Кутакова Г.С. – СПб: Лань, 2001. 256 с.

Допоміжна

1. Засоби косметичні для очищення шкіри та волосся. Загальні технічні умови : ДСТУ 4315:2004 - [Чинний від 2005.07.01.]. - К.: Держспоживстандарт України, 2005. – 11 с. – (Національний стандарт України)
2. Засоби гігієни ротової порожнини рідкі. Загальні технічні умови : ДСТУ 4186:2003. - [Чинний від 2004-07-01]. - К.: Держспоживстандарт України, 2004. – 11 с. – (Національний стандарт України)
3. Креми косметичні. Загальні технічні умови : ДСТУ 4765-2007 - [Чинний від 2009-01-01.]. - К.: Держспоживстандарт України, 2009. – 10 с. – (Національний стандарт України)
4. Лосьйони та тоніки косметичні. Технічні умови : ДСТУ 4093-2002 - [Чинний від 2002-10-01].
5. Продукція парфумерно-косметична. Пакування, маркування, транспортування і зберігання : ДСТУ 5010-2008 - [Чинний від 2009.01.01.]. - К.: Держспоживстандарт України, 2009. – 9 с. – (Національний стандарт України)
- 6 Шампуні та піномийні засоби. Метод визначення загальної забрудненості мікроорганізмами : ДСТУ 3438-96 (ГОСТ 30468-97)

Інформаційні ресурси

1. Бізнес-портал "Леонорм" [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.leonorm.com.ua>